

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. MÁRCIUS 10.

10. SZÁM.

Eladó nagy mennyiségű Fenyő (tőfa)

egyenes szőlő- és komlókaró, a **Sáromberki vasuti állomásnál** (Maros-Torda vármegye)

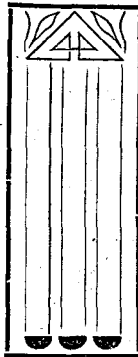
Szőlőnek 2¹/₂ métertől 3¹/₂ méter hosszúságban és 4¹/₂ centimétertől 5—5¹/₂ centiméterig átmérő vastagságban.

Komlónak 3¹/₂ métertől 4 méter hosszúságban és 5—6 centiméter vastagságban.

Esetleg elfogad **cserefa szőlő-karó** megrendelést is. — Értekezhetni **Simó Gábor** gazdatiszttel **Nagy-Ernye**. Posta- és táv. áll. **Sáromberke**. 1833

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körut 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomoblókhoz, Szalmakazalozókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok, Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körut 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

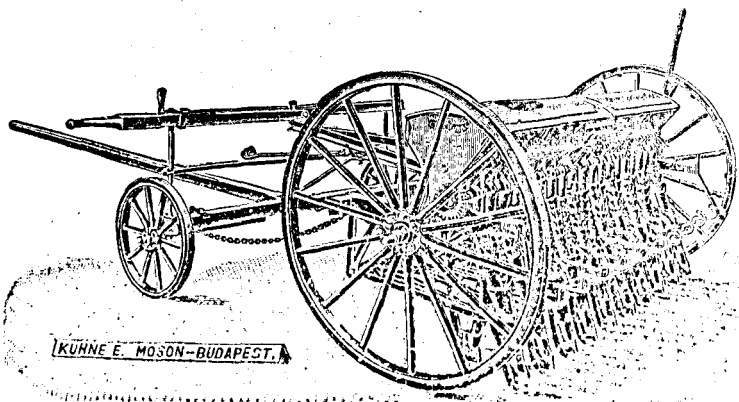
Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyáros több mint 20 éven át bevált kitünő rendszerű uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felágosítással és ajánlattal készséggel szolgál magyarországi vezérképviselése, a:

Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában MOSONBAN

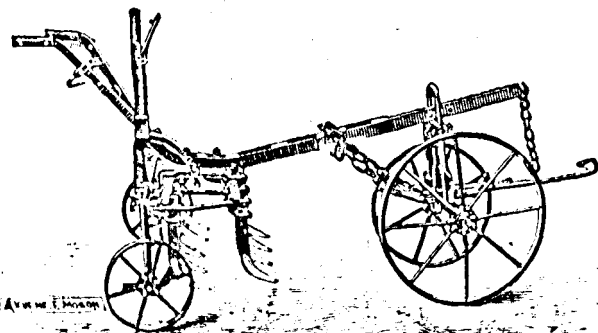
elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu acélekék
Rét- és szántóföld-boronák

Mélyítő- és porhanyító eszközök
a tavaszi szántás helyettesítésére

„Mosoni Drill”

sorvetőgépek.

Uj! „Econom” műtrágyaszórók
Burgonyamivelő eszközök
Laass-féle répakapáló-gépek
Osborne-Aratógépek

Főraktár:

Budapest,
VI. Váci-
körut 57a

Fiókraktár:

Temesvár,
Gazdandvar.

1672

Kolozsvári Takarékpénztár És Hítelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200.000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539.522 K. 40 f.**

Betétek könyvecskékre és tolyószámákra: **9.328.092 K. 84 f.**

■ Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■

■ Áruaktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt. ■

Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3— $\frac{1}{2}$ 5-ig.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsönöket készpénzben ad ház és földbirtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltőbb kamattal.

Folyószámlai hiteleket nyújt akár jelzálogi, akár értékpapír fedezet mellett.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyiszintén sorsolt értékeket is.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruaktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő áruaktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönöket ad bármilyen ingóságra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamattal. 1007

Bérbirtokot

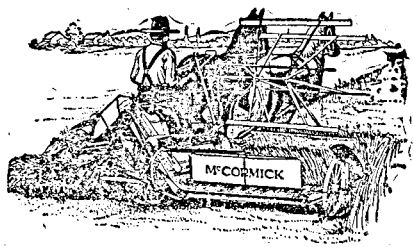
keresek

Erdélyben,

várostól nem messzire,
50—500 holdig terjedő,
lakással és gazdasági épü-
letekkel, akár 12 évi bér-
letre és akár a folyó
tavaszon való átvételre.

Cím a kiadóhivatalban.

1853

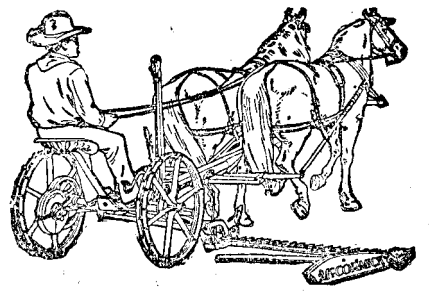
Kéveköto-aratógép.

M^c. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4“ fűkaszalógép.

Különleges gépek:

Kéveköto-aratógép

Marokrakó aratógép

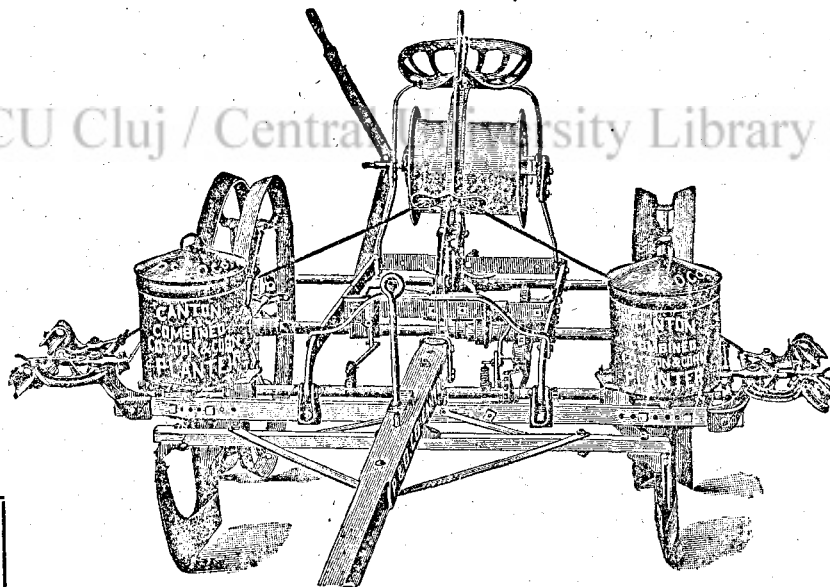
Fűkaszalógép 1857

Szénaforgatógép

Szénagyűjtőgép

„Ohio“ tengeriszártógép

Tengeri-morzsológép

„Senior“ tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

Eredeti amerikai benzin-motorok takarmánykamra és eséplőgép-hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Állandó gépkiallítás Budapesten

Különleges eszközök:

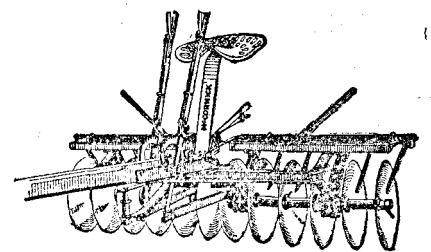
Tárcsás borona,
tarlóhántásra és vetőszántásra.

Rugófogas borona,
lazításra.

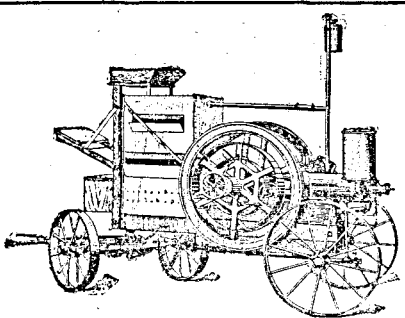
Aczel-lókapá,
tengeri- és burgonyakapálásra.

14 fogas cultivator.

Istállótrágya-szórókocsi.

Tárcsás borona.

Benzin-Lokomobil.

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi árakon szállít a
„KLOTILD“ Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az erdélyi gazdasági egylet egy éve. <i>Tokaji László.</i>	119
A székykereszturi kiállítás. <i>Esztika.</i>	122
Természetes keltetés. <i>Bászel Elek.</i>	123
Mezőgazdasági találmányok.	123
Erdélyi gazdatisztek rovata.	
Az arányosság felé. <i>Luczay Albert.</i>	123
Tárca:	
A madár a természetben. I. <i>Herman Ottó.</i>	120
Egyleti élet:	
Közgyűlési meghívó.	124
Irodalmi szemle:	124
Vegyes közlemények.	124
Hirdetések.	

Az erdélyi gazdasági egylet egy éve. (1906.)

Voltak idők, mikor a nemzeti élet lükettése csupán a gazdasági egyletek összefüveteleire szorítkozhatott. A tavalyi év eleje is ilyen auspiciumokkal indult. Felsőbb-ségi rendelet ment a gazdasági egyletekhez: nehogy politizálni merjetek! Jó szerencse, hogy erre nem is lett szükség. Kiderült — úgy, ahogy — a borus látóhatár. Új idők jöttek. A társadalom szervezetei tovább dolgozhattak. Az erdélyi gazdasági egylet is egy újabb munkás évet csatolt, a hatvan-kettődikét. a maga históriájához.

Az 1906. évi működés történetét rögzítjük meg az alábbi vázlatos leírásban.

Az »Erdélyi Gazda« harmincnegyedik évfolyamát élte ez évben. Sok viszonytagság és változatos pályafutás áll az egylet ezen legfontosabb szerve mögött. Megalapítása első éveiben, szerény anyagi és érdeklődési viszonyok között, hol havonként, hol kéthetenként jelent meg. Később — pár évig — hetenként nyomult. Majd ismét, a husz és harmincadik évfolyam között, pár évenként felváltva havi folyóirattá, majd ismét hetilappá alakult. 1899. január elsejétől maig állandóan mint hetilap jelenik meg, új beosztással, a réginél jóval nagyobb arányokban és jelentősen bővült szerepkörrel és hatással.

Az egylet hivatalos lapja az elmúlt évben is betöltötte azt a szerepet és hiven szolgálta azt a célt, amelyet megindulása alkalmával és később újjáalakításakor, ez előtt nyolc évvel maga elé tűzött.

Az Erdélyi Gazda tavaly is leghivatottabb védője volt a hazarész mezőgazdasági érdekeinek. Iránycikkei méltó figyelemben részesültek fenn és lenn egyaránt. Szakközleményei sok eredménnyel szolgálták a gazdasági tudás terjedését. A lap hasábjain

kezdemenyezett és folytatott agitációkat számos siker koronázta.

A lap terjedelme, beosztása és külső formája: maradt, amilyen volt azelőtt. Elterjedtsége, népszerűsége és olvasottsága azonban — örömmel konstatálhatjuk — az utóbbi években meglehetősen arányokban növekedett.

Hatvankét évi idegenben lakás után csak a múlt évben jutott el az egylet oda, hogy végre saját székházat építettett. Jakab László és Nagy Dezső igazg. választmányi tagok indítványára, az elmúlt évben, attila-utcai saját telkére, egyemeletes székházat építettett az E. G. E. A múlt évi hosszas építőmunkás-sztrájkok miatt sok gondal, számos nehézségek után és hosszú idő alatt hozhattuk fedél alá új hajlékunkat s abba csak december hó közepén költözhettünk be. Az elmúlt évben kétszer költözött az egylet irodája.

Az új székház, az egylet anyagi erejéhez képest, a kellő méreteken és a követelményeknek megfelelő beosztással épült.

Reméljük, hogy az új, állandó otthon az egylet iránti érdeklődés fokozására és az egyleti működés intenzívítésének emelésére is hatással leend.

Az egylet házat — a város legjobb levegőjű részén — egy három év alatt épült új villa-negyed környezeti. Az Attila és Zrínyi utcák csinos, modern villái mind az E. G. E. által eladott telek-parcellákon épültek. A régi *faiskola telkek parcelláinak értékesítése* az elmúlt évben is kellő arányban haladt előre. Jó részben ezen sikeres művelet eredménye az egyleti épület is. A parcellázás révén előirányzott nagy alaptőke gyarapodás — az eddigiekből következtetve — pár év alatt egészen valóra fog válni.

Az egylet vagyoni állapota — főképpen az előbb említett telekparcellázás folytán — sokat javult az utóbbi évek alatt

== Jobb és ==
megbízhatóbb
== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
*
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

Gazdsági,- főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

— Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. —

Az E. G. E. alaptőkéje — készpénzben, kötvényekben és ingatlanban — a négyszáz-ezer koronát megközelíti.

1906. őszén rendezte az egylet a *XV. erdélyrészi tenyészállatkiállítást és az V. erdélyi gazdasági gép kiállítást*, vásárral és különféle bemutatásokkal kapcsolatban. Az E. G. E.-nek újabbán évenként és egyre nagyobb méretekben és szebb sikerrel rendezett erdélyrészi jellegű kiállításait mindenki ismeri, nem igényel tehát bővebb részletezést annak leírása, hogy egy ilyen nagyobb szabású akció mit kíván munkásságban és mit eredményez hatásaiban.

Ugyanazén év végén hozzakezdett már az egylet a folyó év őszén Sepsiszentgyörgyön rendezendő *székelykiállítás* előmunkálataihoz is. A székelykiállítás szintén erdélyrészi jelleggel és az eddigieket felülmúló méretekben fog rendeztetni.

Nagyrészen az elmúlt évre esik az egyletnek azon eredményes akciója is, melyet a *kolozsvári gazdasági tanintézetnek akadémiává emelése* érdekében folytatott. Számos felterjesztést intézett e tárgyban az E. G. E. a földmivelésügyi miniszteriumhoz és 1906-ban két ízben küldöttségileg is képviselte a miniszter előtt az e kérdésben megnyilvánult közóhajt.

Nagyszabású mozgalmat indított egy *erdélyrészi növénytermelési kísérleti állomás felállítására* céljából. Hivatalos lapjában a hazarész legjobb gazdái vitatták hónapokon át a kérdés fontosságát. Julius 11-én, a földmivelésügyi miniszter hozzájárulásával és kiküldöttjének jelenlétében, élénk érdek-

lődés mellett tartatott meg e tárgyban az előkészítő értekezlet, melynek megállapodásai értelmében, mielőtt az államháztartási viszonyok annyira konszolidálódnak, létesíttetni is fog az intézmény.

A *szövetkezeti biztosítás* ügyének az erdélyi hazarészben való propagálása régi célja és törekvése volt az egyletnek. A Gazdák Biztosító Szövetkezetével folytatott 1906. évi tárgyalások eredményeképp már e hónap folyamán megnyílik Kolozsvártn, az E. G. E. patronátusa alatt, az említett — tisztán szövetkezeti alapon álló és magyar pénzen alapított — intézet erdélyrészi vezérképviselése, melynek a gazdaközönségre való előnyeit felesleges fejtegetnünk,

A *gazdasági szakoktatás reformjának* nagy munkájából is kivette részét az E. G. E. A sajtóban, felterjesztésekben és szaknácsozásokon többször kifejtette e kérdésben elfoglalt álláspontját és a földmivelésügyi kormányzat azt megfelelő figyelemben is részesítette.

A *mezőgazdasági érdekképviselő* szervezése tárgyában véleményes javaslatot dolgozott ki s az erdélyi részekre nézve az abban foglaltak nagyrészen tekintetbe is fogtak vétetni.

A *tagosítási törvényjavaslat-tervezet* tárgyában alaposan indokolt javaslatot terjesztett fel és az e kérdésben tartott ankétan képviseltette magát.

Az *1894. évi XII. tc. (Mezőgazdaság és mezőrendőrségről) revíziója* tárgyában, a földmivelésügyi miniszter felszólítása folytán, kidolgozott javaslatot terjesztett fel,

különösen hangsúlyozván abban a kisgazdák nyomásos gazdálkodásának fontosságát ott, ahol közlegelő nincs és fő sulyt helyezvén arra, hogy tagosítások alkalmával közlegelők kihatása a jövőben imperative elrendeltessék.

Véleményt adott, a kereskedelmi miniszter felszólítása folytán, az erdélyi részben szükséges és helyes irányu *új vasutvonalak kiépítése* tárgyában.

Közreműködő támogatásában részesítette a *Magyar Élelmiszer Szállító Vállalat* R. T.-ot abban, hogy Kolozsvártn fiókot állíthasson. A fiók ez év elején meg is kezdte működését.

Évek óta fennálló *heremagtisztító rak-tára* az elmúlt évi szezonban 16 waggon erdélyrészi lóheremagot tisztított meg és tett vetésre alkalmassá.

Gazdasági gépeknek a gazdaközönségre előnyös *közvetítésével*, titkári hivatala útján, az elmúlt évben is foglalkozott.

Irodalmi szakosztálya az elmúlt évben is több praktikus irányu szakmunka kiadásával járult hozzá a szakismeretek terjesztéséhez.

A titkári iroda útján több ezerre menő hasznos *ingyen könyvet és füzetet osztott ki*.

Eredményes felterjesztéseket intézett a földm. miniszterhez a *mezőségi vízhiányban szenvedő községek érdekében*. A miniszter kiküldötte szakközegeit több községbe, kutak furásának lehetőségét tanulmányozni és megígérte a kutfúrással támogatását.

Résztvett a *Gazdasági Egyletek Szövetségének* munkásságában. Annak felszólítá-

AZ „ERDÉLYI GAZDA” TARCAJA.

A madár a természetben.

Irta: Herman Ottó.

II.

Már a szervezetnek ez a sokszoros és igen változatos tagoltsága is rámutat a táplálék sokféleségére, minthogy pedig a táplálék mennyiség nem egyforma, azoknak a madaraknak a száma sem az, amelyek első sorban az adott táplálékkal élnek. Ebből következik az, hogy a madár ritka, gyakori, közönséges vagy éppen tömegesen előfordul. Más szavakkal kifejezve: a madárfajnak egyének szerint való száma arányos avval a táplálék mennyiséggel, amely a fajt fenntartja. És ugy, a mint a táplálék megbővül vagy megszűkül, sokasodik vagy fogy a faj egyéneinek száma is.

Ebből az utóbbi viszonyból kettő következik. Egyfelől az, hogy maga a természet ott, ahol érintetlen, nem ismerhet sem hasznos, sem káros madarat; hogy életének me-

netéhez és feltételeihez képest — modern kitételrel élve — automatica szabályozza a madáregyének számát; másfelől az, hogy ott, ahol a természet rendes viszonyai változnak, ott megváltozik a madárfajok aránya is, a szerint, a mint a táplálkozás viszonya megváltozott.

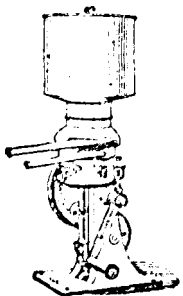
Ezekben van kifejezve némely fajoknak állandó ritkasága, másoknak tömegessége; némely fajoknak periodikus megjelenése, ismét eltűnése, más pontokon való felbukkanása is; ebbe van foglalva az a madármennyiség, amely csupán a hegy és a völgy között változtatja helyét és az is, amely éveken át helyt marad, részben az évszak szerint táplálékot változtatva és kitarva, még szükségben sem távozva. És ebbe van foglalva végre az a nagyszabású, az évszakok változásához kötött jelenség is, amelyet a „madárvonulás” vagy „madarak vándorlása” szóval jelölünk, amelynek lényege az, hogy az északi tájak számos madara télire elhagyja hazáját és hozzánk, a mérsékelt övbe vonul le, holott ami fészkelőinknek számos faja télire elhagyja

övünket és elvonul messze délszaki tájakra. Tavaszra kelve, a tőlünk eltávozott fajok visszatérnek, azok pedig, amelyek nálunk átteleltek, visszamennek északi hazájukba.

Mindezek együttvéve, bár halavány, de mégis igaz képét adják a madarak jelentőségének, amelyet az a munka fejez ki, amelyet sem a természet, sem az ember nem nélkülözhet kár nélkül és amely semmitéle eljárással sem pótolható.

Kiválóképpen a rovar- és a növényélet az, amelynek folyamataiba a madármunka szabályozólag befoly. A madármunka arányait mutatják p. o. északon a madárhegyek állati táplálékkal élő sirályaink milliónyi-milliói; övünkben pedig ott, ahol az ember keze még csak csekély mértékben vagy éppen nem nyult a természet ősi állapotába: a seregélyek és tömegben élő varjúfélék felhőszerű seregei, amelyekhez a télen át nagy seregekbe verődő kisebb magevőmadarak tömegei is sorakoznak, amelyek a gyomok túltengését korlátozzák,

Az élesebb megfigyelés arra is tanít,

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközgyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

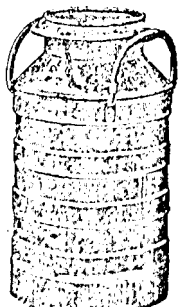
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

sára javaslatokat terjesztett elő. Ülésein résztvett.

Kolozsvármegyei osztálya után, Kolozsvármegyére kiterjedően, nagyszabású programot állított össze és annak megvalósítására számos életrevaló kezdeményezést tett. Előadásokat, háziipari tanfolyamokat, vidéki kiállításokat és díjazásokat rendezett. Tejszövetkezeteket kezdeményezett és segítette alapítani stb.

A cselédtörvény tervezet tárgyában két miniszteri ankéten vett részt.

Indokolt javaslatot terjesztett fel a földm. miniszterhez a lóhere pusztító *aranka irtása* tárgyában.

Akciót indított az *erdélyi gyümölcs értékesítésének* előmozdítása érdekében.

Véleményt adott a *szarvasmarha gümőkór elleni védekezés* kérdésében.

Részt vett a *husvizsgálat-rendelet tervezete* tárgyában tartott miniszteri ankéten.

A boritaladó eltörlése céljából mozgalmat indított és felterjesztést intézett.

Az öröklött mezőgazdaságok birtokosait a *véderő törvény 33.§-a* szerint megillető *kedvezmények* tárgyában tartott honv. min. értekezleten részt vett, hol az E. G. E. előzetes memorandumának alapelvei elfogadtattak.

Ugyancsak részt vett a *telekkönyvi reform* tárgyában az igazságügy miniszteriumban tartott szaktanácskozáson.

Tagot küldött az *orsz. vámmügyi tanácsba*.

Részt vett az *erd. komlótermelő- és értékesítő szövetkezet* működésében.

Memorandumot terjesztett fel a *kereskedelmi Miniszter és a Magyar Kereskedelmi R. t. között újabb 5 évre kötendő szerződés feltételei* tárgyában.

Részt vett a *nagyváradi gazdakongresszuson*.

Felirt az *egy éven alóli borjak levágási tilalma* érdekében.

Kidolgozta az erdélyi részekben alakítandó *gözeke szövetkezetek* tervét s azok létesítése érdekében agítált.

Tagokat küldött az *O. M. G. E. munkásügyi bizottságába*.

Akciót indított és felterjesztést intézett a *karakul-juh import* tárgyában, 150 darabra eszközölt előjegyzéssel.

Részt vett a *bukaresti kiállítás* magyar kiállítási bizottságának munkálataiban. A kiállításon külön erdélyi csoport létesítését és tanulmány-kirándulás vezetését tervezte és készítette elő. Rajta kívül álló okok miatt azonban ezek kivitele elmaradt.

A gazdasági munkás-kérdést figyelemmel kísérvén, e kérdésben szakvéleményeket adott, felterjesztéseket intézett.

A kóbor cigányok letelepítése kérdésében felterjesztést és javaslatot szerkesztett.

Nagyobb szabású tervjavaslatot dolgozott ki az *erdélyrészi kisbirtokos magyar-ság megerősítése* céljából.

A mezőgazdasági szeszgyárak érdekeinek védelme tárgyában szakvéleményt adott.

A motor-petroleum adómentesítése tárgyában felirt az illetékes szakminiszterekhez.

A mesterséges tojás-keltetést *keltető-*

gépek propagálásával és keltetőgépverseny-nyel segítette elő.

Erkölcseleg és anyagilag támogatta:

Az erdélyrészi gazdatiszti egyletet, a kolozsmegyei osztályt, az erd. falkavadász társulatot, számos vidéki kiállítást és díjazást, a mezőgazdaságot érdeklő új találmányokat.

Segített és támogatott: községeket, nagy és kisbirtokosokat jelentősebb befektetések, vállalatok és kezdeményezések kivételében.

Résztvett a rokon egyesületek ünnepein és nagyobb szabású ténykedéseiben.

Agitált és buzdított a gazdasági gépek és a hazai ipar pártolása érdekében.

Szakvéleményeket adott igen sok esetben testületeknek, hatóságoknak és magánosoknak.

Képviselettel magát minden olyan alkalommal, ahol arra szükség volt.

Háziipari tanfolyamokat és népszerű előadásokat rendezett.

Részt vett a *gyakorlati gazdatiszti vizsgák* megtartásában és a kolozsvári *borvizsgáló-bizottság* működésében.

Tagjai részére *6 1/2 kocs* katonai *ta-*

kormány korpát közvetített.

Elősegítette az *állami szőlővessző- és gyümölcsosztványok* elhelyezését.

Elősegítette a termelő gazdák és a *katonai szükségletek beszerzése* tárgyában eljáró katonai hatóságok közötti közvetlen összeköttetést.

Titkári hivatala és lapja után gazdatiszti és egyéb *állásokat* közvetített.

hogyan bizonyos, csak madarak által fogantatható munka végzésére, szorosan e munka természetéhez képest, különböző alkatu madarak együtt járnak, mondhatni szervezeti, symbiotikus munkáscapatokat alkotnak. Övünkben legfeltűnőbb csapat az, amelyet több faj cinege, a csuszkákkal, a kisebb harkályokkal és famászokkal alkot, amely csapat együtt tartva, valóban rendszeresen tisztogatja a fák minden részét, felosztva a munkát alkatának sajátossága szerint.

Eddig e bevezetés a madarat csupán az érintetlen természethez való viszonyában méltatta.

Ez a viszony változik, mihelyt az ember saját érdekében belenyúl a természetbe, azt, mint mondani szoktuk, szolgáljává teszi; de lényegesen megváltoztatja rendes menetét is.

Ugy, a mint az ember feltöri a szűz földet, ezt természetekkel beveti vagy beülteti; a mint irtja az erdőt, hogy fáját felhasználhassa, területét mivelés alá foghassa; a mint vizek szabályozásával, lecsapolásával lényegesen megváltoztatja a föld és a víz

közötti viszonyt, ezekkel és úgy megváltoztatja a növény- és állatélet feltételeit is.

A változatos és nagy tömegben való természetével és tenyésztéssel megsokasítja a természetekhez kötött alsóbbrendű állatokat, kivált a rovarokat is, kedvező életfeltételeket nyújt nekik, amelyeknek folyamánya a felszaporodás. És ez az, ami az ember érdekének szempontjából a *kárt* jelenti; és ez a kár az, amely az embert arra indítja, hogy védekezzen ellene.

A legbiztosabb és legfogatosabb védelem abban állana, hogy az ember állítsa vissza a természetes állapotot; minthogy azonban ezt saját fennmaradása érdekében nem teheti, következik a védekezés szüksége oly intézkedésekkel, amelyek a kárt elháríthatják vagy legalább csökkentik.

Ez azt jelenti, hogy mesterséges uton kell pótolnia azokat a feltételeket, amelyeket a természetes állapot megbolygatásával elvont vagy lényegesen megváltoztatott.

Tisztán a madarakra alkalmazva, a következő tételhez jutunk: az embernek meg

kell védenie a saját érdeke szempontjából hasznos madarakat és korlátoznia kell azokat, amelyek kártékonyok. A védelem alatt azt is kell értenünk, hogy meg kell adni a hasznos madaraknak a fennmaradás minden feltételét, tehát a megélhetést és a szaporításra való alkalmat is.

De hogyha most arra a viszonyra fordítjuk figyelmünket, mely a területek földirati fekvése és az ebben foglalt éghajlati különbségekben van kifejezve, amelyek szerint az állat- és növényélet feltételei is különbözők, akkor tiszta és világos, hogy a madáréletet annak kihatásaival együtt sem foghatjuk egy és ugyanazon szempont alá.

A madarak, beleértve a nagy vonulás jelenségét is és értve a földteke keleti felének északi részét, tehát azt, amely az egyenlítő és az északi sark közé esik, ezt az imént meghatározott területet tartják megszállva; nem szólva azokról a madarokról, amelyek vonulásukat az egyenlítőn túlra, tehát a déli féltekére is kiterjesztik.

(Folytatjuk.)

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszere 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

Gyarapította több száz kötettel könyvtárát.

*

Ennyi az nagyjából, amit, mint külön és részletesen is felemlítendő, az egylet mult évi közérdekű működése felölelt.

Az adminisztratív teendők az elmúlt évben a rendesnél jóval több munkásságot és időt vettek igénybe. A székház megtervezése, építésének ellenőrzése, berendezése, kétszeri irodahelyiség változás stb. mind jelentékeny elfoglaltságot okoztak.

Az egylet fogalmazó tisztviselői kara az elmúlt évben is: a titkár és a segédtitkárból állott. A titkári iroda egy időszakos dijnokot alkalmazott.

*

És végül emlékezzünk meg a nagy veszteségről, ami egyletünket, mult évünk befejezéséül — Cs. Szabó József egyletünk három évtizeden át fungált halhatatlan érdemű vezetőjének, elnökének elhunytával — érte. Az egylet történetje megőrzi mindörökké az ő nagy nevét és fundamentális működésének buzdító emlékezetét.

Tokaji László.

A székelykereszturi kiállítás.

Szélben és szálldogáló hóban, később locsogó sárban, tehát az évek óta szokásos előzmények mellett mentem el a kereszturi bikakiállításra. Talán az eddigieknél sokkal kevesebb kedvvel, több sejtélemmel, mint valaha. Hogyne! Hiszen előttem, ki évek óta beszédes szemlélője voltam e kiállításoknak, aki lelki szemeimmel már az uton felállított sorban a tenyésztetek rendjét, produktumait, úgy, ahogyan annyiszor oly sokat gyönyörködtünk benne. Ma, mikor e tenyésztetek fanatikus apostolait is mellé képzeltem: szoronganom kellett. Régi jó tenyésztőink ez irányu munkás, törekvő sorából kidőlva találtam annyi jót, ki életében mindig hű volt ez irányhoz s kik minden munkát összetéve, nivójának emelésén — hála erős meggyőződéseknek — sikerrel dolgoztak. Egy év óta három tenyésztőnk ereje tört meg, s a báró Rottenthal, Orosz és Somogyi tenyésztetei maradtak gazda nélkül. Szorongva konstatoálom a nagy kaszásnak egy évi kegyetlen munkáját és félve nézek a jövőbe, mert nem látom tisztán, támad e valakiben az eltávozottak lelkeinek méltó utóda?!

* * *

Székelykeresztur ma is a régi volt. Szép tenyészállataival magos értékeivel. Megjelentek régi ismert tenyészeteink, ott voltak a szentdemeteri, héjasfalvi, szenterzsébeti, fiátfalvi, Bárczai tenyészetek s kis tenyésztőinknek mintegy 50 drb bikája, továbbá tehenek és üszők mintegy 42 drb számban, mely utóbbiakon, t. i. a kistenyésztek állományán nagy fejlődés volt észlelhető, míg nagy tenyészeteink produktumai — örömmel konstatoáltam — egyedeiben kiváló példányokban voltak képviselve. Sajnosan kellett azonban nélkülözni Sperker anyagának az elitjét, mely már az istállón elkelt; dacára azért az első díjat

100 kor. Csáko bikája vitte el. Második díjat 100 koronát a Somogyi tenyésztet Labanca, harmadik díjat 80 kor. báró Kemény-féle szenterzsébeti gulya Csinosa, negyedik díjat 60 kor. Bárczai Csákója, ötödik díjat 50 kor. Ugron Zoltán Fattyuja nyerte meg

Kistenyésztek bikái közül első díjat 100 koronát Boros Sámuel nyerte. Második díjat 80 koronát Kovács Károly, harmadik díj 60 kor, Kerekes Márton, negyedik díj 50 korona Deák Gergely, ötödik díj 30 kor. Bodó János, hatodik díj 20 kor. Kovács Mihály bikája nyerte el.

Községi bikák közül első díj 25 korona Városfalva, második díj 20 koronát Székelykeresztur, harmadik díj 15 kor. Gagy község, negyedik díj 10 kor Rugonfalva nyerték meg.

Borjas tehenek közül első díjat 100 koronát Pálffy Zoltán tehene nyerte meg, második díj 60 kor. Bartos Mózes, harmadik díj 50 kor. Lőrinczi János, negyedik díj 40 kor. Nagy Márton, ötödik díj 30 kor, Firtos Gergely, hatodik díj 25 kor. Fodor Sámuel, hetedik díj 20 kor, Tamás Zsigmond és a nyolcadik díjat 15 koronát Jakab Adolf tehene nyerte meg.

Három éves üszők közül első díj 80 kor. Nagy Lajos, második díj 60 kor. Demeter Mózes, harmadik díj 50 kor. Györfi Mózes, negyedik díj 40 korona Varga Sándor üszője nyerte meg.

Kétéves üszők közül első díj 50 kor. Lőrinczi K. Péter, második díj 40 kor. Lőrinczi Lajos, harmadik díj 20 kor. Varró Lajos, negyedik díj 15 kor. Lőrinczi Pál nyerték meg.

Igy nyertek nagyobb tenyésztők 5 díjat 390 K. értékben a kistenyésztek 21 díjat 1035 " " a községi bikatartók 4 díjat 75 " " azaz összesen 30 díj lett kiosztva 1500 K. értékben

Igen fontos ez alkalommal, hogy tehén és üsző versenyből hiányoztak a nagytenyésztők tehenei és üszői, melyek eddig ezen csoportot különösen széppé tették s tanulságossá. Jelenleg a kistenyésztek foglalták le 1035 korona értékben.

Dijazások után a Korona vendéglőben társas ebédre gyűltek össze, ahol a szokásos szeliden izzó szenvedelemmel teljes sok szónoklat hangzott el a fehér magyar marha tenyésztés szolgálatára és ellene. Méltányos volt valamennyi, amelyik védte, de nem egészen méltányos a támadó irányzat. Hiszen mi kifogása lehet a magyar marha létezésé ellen valakinek, mikor látjuk szelidében, hogy egy pár igás ökröt ma 1200 koronán felül is kell hogy fizessünk. A magyar marha ellen felszólaló hangok azt vitatták, hogy a nagytenyésztő ilyen árak mellett miért nem tenyészít igás ökröt? Igás ökröt? Szerény véleményem szerint a tarka marha s minden nemesített tenyésztest nem a kistenyésztek vittek tökéletességre! Ezek csak több lépés távolságban kisérük örökké a nagytenyésztők példáit s így, ha valódi jó ökröt kell tenyészteni: az apaállatok produktálásánál inkább adok előnyt a szakértő nagytenyésztőknek, mint az eltérő anyaggal, kisebb figyelemmel, kevesebb szakértelemmel, kevesebb anyagi áldozatokkal dolgozó kistenyészteknek. Mi enne vajjon, ha a Wass, ha a Sperker vagy Somogyi, Lészai, Teleki, Kemény, Bánffy-féle, vagy bármelyik gulya, melyeknek befolyását a köztenyésztés bőségesen és áldólag élvezte, mi lenne vajjon, ha e tenyészirány gondos mivelői már ezelőtt mint Sperker 28 évvel

nem komolyan veszik a magyar marha fejlesztését? Bizonyára Erdélyben ma a kritikának semmi szava nem volna. Vajjon ezek a tenyésztők, akik fanatikusan ragaszkodnak ez irányhoz, kifogásolhatók-e? Feltételezzük e róluk, hogy nem állanak az európai látkör magaslátán s anyagi hasznukat nem tudják eléggé mérlegelni?

De térjünk át a kereszturi társas ebédén elhangzott beszédekre. Első felköszöntőt Domokos Andor Udvarhelyvármegye alispánja mondta Darányi miniszterre s a miniszter jelenlévő képviselőjére. A miniszteri kiküldött Udvarhelyvármegye alispánját, Domokos Andort értette. Ugron Zoltán hivatkozott a székelyföldi kirendeltség akciójára, melyet nem tart valódi segítségnek, reflektál az okozott munkáshiányra s eltette a gazdasági egyleteket, mint a valódi segítséget; az országos és az erdélyi gazdasági egylet jelenlévő képviselőit elteti. Gyárfás Endre Koós Mihályra üríti poharát, kívánja a munkásokat ne szállítsa el, hogy az akció keretében számoljanak a középirtokosok érdekeivel is. Indítványozza, hogy Koós Mihályt, mivel neki is srófra jár az esze, válasszák meg tiszteletbeli székelynek. Jakabházi Sámú a kiállító tenyésztőkre, Koós Mihály Székelyhereszturra köszöntött.

Vásárhelyi m. kir. állattenyésztési felügyelő a nyugati marhák tenyésztése mellett érvelt. Erre Sperker Ferenc reflektált, éles s a magyar erdélyi marha érdekében meggyőző érvekkel, melyeket sűrűn megjelenezték, végül e tenyészirány őszinte pártolójára. Szász István felügyelőre köszöntött. Gálfi Kálmán eltette a közönséget, Szász István a magyar-erdélyi szarvasmarha lelkes és öntudatos tenyésztőit, végre Valencsik ügyvéd mondta el köszöntőjét, melyben a középirtokosok vezetőszerepét, a vezetésben való hivatott voltát védte s mint e középirtokosok típusát, a magyar földirtokost, mint a népnek jó irányban való vezetőjét, a gavallér gazdát, Sperker Ferencet eltette.

Ezzel a közebed véget ért. Remélve, hogy a jövő év csapásait a magyar-erdélyi tenyészetek valahogy csak kihúzzák: viszontlátásra a jövő kereszturi kiállításra.

Eszteka.

Természetes keltetés.

(Baromftenyésztek.) Mielőtt a természetes keltetés végrehajtásához hozzáfognánk, gondoskodnunk kell, hogy egészséges tenyészállataink, jó és elegendő számu kotlónk legyen. Azon esetben ha rossz kotlófajtaival rendelkezünk, akkor még idejekorán igyekezzünk olyan tyukokat beszerezni, amelyek igen jó kotlófajta egyedei, vagy pedig azok keresztjezései. Jó kotlófajta: a cochinok, brámák, sussexek, orpingtonok stb. Azon esetben, ha pulykával rendelkezünk, úgy akkor ezeket is felhasználhatjuk a kotlók helyettesítésére. A pulykák azonban csak akkor kényeszerithetők kotlásra, amikor még a párzás utáni vágyuk nem ébredt fel, azaz még nem kezdtek a tojásrakást. Ha kotlásra pulykát használunk, úgy az nyugodt és szelid természetű legyen, mivel vad és félnék pulykával nem fogunk tudni zöldágra vergődni. A pulykát úgy kényeszerithetjük kotlásra, ha azt egynéhány műtojással megrakott keltetőfészkekre helyezzük és ezen fészket — elsötítés céljából — egy felfordított üres ládával vagy kosárral befedjük, melynek tetejére egy-két drb téglát helyezünk, hogy a pulyka a fészket önkényüleg el ne hagyassa. Ezután a pulyka olyan elbánásban részesül, mint ahogy

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiflon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda!

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gypajú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

ezt alább a kotlóknál látni fogjuk. A legtöbb esetben 4-5 nap múlva a pulyka a fészekre esik, azaz megkotlik, amiről a legjobban úgy győződhetünk meg, ha a fészken ülő pulyka-hoz közeledünk, az sziszegni fog és helyét nem akarja elhagyni. Megjegyzem azonban, hogy a természetes kotlásnak ez egy elég drága módja, mivel a kotlási és a csibenevelési időszak alatt a pulyka nemi ösztöne nem ébred fel és így amit megtakarítunk a vámon, kamatostól elvesztjük a réven.

A keltetésnél a kotlókon kívül a tojások is nagy szerepet játszanak, mivel terméketlen, abnormis vagy deformált tojásoktól nem nyerhetünk csibéket, ugyancsak két hetesnél idősebbektől sem várhatunk megfelelő eredményt, mivel ezen időn túl a párolgás folytán a tojások csiraképesége jelentősen csökken. Tekintetbe jön még itt a tojásokat termelő tyukok fejlettsége is, mert elaggott, vagy fejletlen állatok utódai nem lehetnek életképesek, amiért is keltetésre rendszerint a legjobbak a két éves tyukok tojásai. Továbbá minden tenyésztőnek célja állományának tojáshozamát fokozni, ami megint csak azáltal érhető el, ha azon tojóktól vesszük keltetési célokra a tojásokat, amelyek egynéhány generáción át bő tojók voltak, mivel az magától értetődik, hogy egy jó tojótól származó utód jobb tojó lesz, mint egy rossz tojónak az ivadéka.

Az itt felsoroltakon kívül meg kell még emlékeznünk a keltető-helyiségről és fészkeről. A keltető-helyiség könnyen szellőztethető, tisztitható, meleg, félhomályos, minden zajtól és rázkódástól ment legyen. A fészkek szintén könnyen tisztitható, megfelelő nagy és kényelmes legyen, anyagára nézve lehet téglából, fából, fűzesszöből font és sodronyfonatból készült. Olcsóság és tisztántarthatóság céljából a legjobban megfelel a téglá és fűzesszöből font fészkek. A fészkekbe — hogy az puha legyen — minden keltetéshez száraz és tiszta szalma teendő, amely a közepén mélyebbre formálandó és ezenkívül még rovarporral is behintendő. Ezen előkészületek után a kotló ültetése és gondozása következik. A megültetendő kotló alá ne rakjunk több tojást, mint amennyit az testével kényelmesen be tud takarni, így például: egy tyuk alá körülbelül 15-20 darabot, azért mondom körülbelül, mivel ez függ a tojások és a kotló testének nagyságától. Mielőtt azonban a tojásokra a kotlót reáhelyeznénk, a tojásokat mossuk meg langyos vízben, úgy, hogy azok héján semmiféle piszok se maradjon, mivel ha ezt nem tesszük, akkor elvonjuk a tojásban fejlődésnek induló embriótól a levegő oxigénjét. Az ültetést lehetőleg az esteli órákban hajtsuk végre, mivel ilyenkor nagy a csend és így kevésbé lesz zavarva a kotlás első óráiban, mint nappal; ha evvel már elkészültünk, úgy akkor fedjük be a fészket és állítsuk a mellé az etetőt, itatót vályut és homokfürdőt, ezen utóbbi azért szükséges, hogy a baromfi kénye és kedve szerint megfürdözhessen. A fürdésre felhasználhatunk homokba célszerű szintén egy kevés rovarport hintoni, hogy az állat ne legyen kénytelen az élősdiéktől sokat szenvedni. Az etetést mindenkor a reggeli órákban eszközöljük és amíg a kotló eszik, addig igazítsuk meg a fészket, távolítsuk el az eltört és az ürülék által bepiszkitott tojásokat mossuk meg langyos vízben. A kotlót az első időben rövidebb, a későbbi időben tovább hagyhatjuk lent, így például: az 1-ső héten 8-10, a későbbi hetekben 10-15 percig. A keltetés

5-7. napjaiban megvizsgálandók a tojások, ezen tojásvizsgálatot a legcélszerűbb a tojásvizsgáló lámpa segítségével eszközölni egy homályos helyiségben. A vizsgálat úgy történik, hogy a tojást kezünkbe vesszük és azt a lámpa oldalán levő kürtőjéhez tartjuk, azon tojások, amelyek áttetszők, azok természetlenek, így tehát a fészkekből eltávolítandók, a megtermékenyített tojások belsejében több kisebb és nagyobb barázdászerű girbe-görbe vonalat fogunk látni.

Röviden ez lenne az, amit a természetes keltetésnél szem előtt kellene tartani.

Bászeli Elek.

Mezőgazdasági találmányok.

Az alábbi találmányok a magyar szabaddalmi törvény oltalmát nem keresték, vagy bármi más módon szabaddá váltak s így bárki által fölhasználhatók. Mindezen találmányokat illetően a „Szabaddalmi Ujság“ (Budapest, Erzsébet-körút 26.) bővebb felvilágosítást ad.

Trágyaszóró gép végtelen szallagnak kiképezett fenékekkel. A trágyaszóró fenékét áthatlan szövettel borított, egymás mellé fektetett keresztelő fémszallagok tartanak össze. E berendezés hullámszerűen alakított továbbító felület alakítását célozza, hogy jobb trágyaelosztást érjünk el.

Eke, melynek előrésze és gerendelye közt rögzítő készülék van elhelyezve. A fagerendelyt két szorító pofából alkotott, beállítható készülék rögzíti, miáltal elérjük, hogy a fagerendelyt az eke elő részében, mindenféle előzetes megmunkálás mellőzésével, tetszés szerinti irányba állíthatjuk.

Abrakváltó malacok részére. Hogy az egyes állatok etetőhelyei egymástól elválasztva legyenek, a keresztrudak, melyeknek kampós végei a válut körül fogják, csavarokkal, hosszváltással bármelyik helyén rögzíthetők.

Ekevas kicserélhető. Az ekevas csucsán 11 mélyítés van kiképezve oly célból, hogy közvetlenül az ekevas csucsánál, a kicserélhető hegynek támasztékot nyújtson.

Szabályzó uszó, ganajléhordók részére. A hordó fenekére edény van erősítve melynek felső, a hordóval összekötött nyílása nagyobb mint az alsó. Ez edényben van az uszó elhelyezve, melyre a felhajtó erővel elentétes irányu nyomást gyakorol sebessége által a kifolyó lé. Az erősebb vagy gyengébb sugár által erősebben vagy gyengébben leszorított uszó, a lé egyenletes kiömlését szabályozza.

Zöldtakarmány aprítógép. Az anyag az etetőlcserén át legelőször körölkös pengesorozat által sávokra lesz vágva és aztán egy hengeren az aiktók mentén elhelyezett késorozat és egy fixen álló penge által keresztirányban lesz aprítva.

Diófeltörő. A diók gyorsan forgó, sugaras irányban bordás tárcsa közepére esnek és a centrifugális erő következtében nagy erővel a tárcsa kerületén, csillag alakuan elrendezett lemezekbe ütődnek, miáltal a dióhéj szétpattan és a feltört dió a tárcsa és lemez közti hézagban át leesik.

Költő berendezés, melynél az egyes költők a tojások egyenletes melegítése céljából állíthatók oly módon, hogy az egyes kasok alakja tompított csucsu egyenoldalu háromszög. Hat ily kas közös szekrényben van elhelyezve. Így a hat kas mindegyike egyszerű átváltással három különböző helyzetbe hozható.

Fa olló. Az olló egyik szára közvetlenül

a nyélhez van erősítve, a másik pedig emeltyű és rugó közbeiktatásával oly módon, hogy az ollót a levágandó ághoz szorítva, az olló záródik és az ágat lenyirja.

ERDÉLYI GAZDATISZTEK ROVATA.

Az arányosság felé.

Van-e az országos mezei munkás mozgalomnak valami jogosultsága, s lehetne-e ezen mozgalmat békés kiegyezésre vezetni, ezzel a kérdéssel manapság sokan foglalkoznak. Hogy ezen kényes kérdés megoldása hogy fog sikerülni, azt ma még sejtetni se lehet. Nem lehet azért, hiszen ősi idők óta mindig a gazdabbak voltak a szegényebb sorsuaknak vezetői, irányítói, s mindig a pénz kormányozta a világot.

Vegyük a feltett kérdéshez is a pénzt alapul. Hogy ehez a kényes kérdéshez hozzá szólhassunk, a *részbenmivélést* kell, egy példával illusztrálni.

Lássuk, mert a példa felvilágosít: a múlt év nyarán fizetésembe kaptam egy 1600 öles hold tengeri vetést. A föld — trágya nélkül — jó erőben levő termőföld volt. Tavasszal kapott egy szántást és abba a vetőmag bolezboronáltatott, tehát a legegyszerűbb mivélésben részesült.

Tegyük ennek a hold földnek becsértékét 400 koronára, a minék

1. tőke-kamatja	20 kor.
2. állami adója	2 "
3. egy szántása	10 "
4. 30 liter vetőmag	4 "
5. vetés és boronálás	4 "

Összesen 40 kor.

Ezt a holdföldet kiadtam egy harmadrészre kapálásra. A részbe mivelő felhasználta első kapáláskor 10 napszámot a,

120 fillér*, összesen	12 kor.,
másod kapáláskor felhasználta 10 napszámot a, 120 fillér, összesen	12 "
szedéskor 10 napszám a, 120 fillér, összesen	12 "

Összes munkadíj 36 kor.

Tengeri termett a $\frac{2}{3}$ részen 9 hektoliter a, 8 korona = 72 korona.

Termett a mivelőnek $\frac{1}{3}$ részen 450 liter a, 8 kor. = 36 korona. A behordási és cséplési költségek mind a két részen megtérültek a tengeri szalma (kóré) által.

A $\frac{2}{3}$ rész bruttó jövedelméből a 72 koronából, ha a 40 korona kiadást levonjuk, marad 32 korona *tiszta jövedelem*.

Nem így áll a részese, mert ott csak a megtett 30 napszám értékesült a, 120 fillér, összesen = 20 korona.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy egy birtokosnak van 100, 500, 1000, 10.000 × 32 koronája; akkor világosan kitűnik, hogy a jólét előmozdításán közösen fáradozunk, de nincs meg a *helyes arány az élvezetben*.

Itt megjegyezni kívánom, hogy ezen gazdaságban 32 hold tengeri termeltetett $\frac{1}{3}$ rész mivélésre. Csak 10 holdon volt ehez hasonló eredmény, 25 holdon sokkal kevesebb volt a termés. Ha $\frac{2}{3}$ részre mivelték volna, a tulajdonos $\frac{2}{3}$ rész után 24 korona 80

* A 120 filléres napszám nem egyezik meg az Erdélyben tényleg fizetett napszámmal, amely Kolozsvármegyében 1905-ben csak 96 fillér kapáláskor és 84 fillér szedéskor és Erdélyben is csak 107 fillér kapálásért és 90 fillér szedésért. A 36 korona munkadíj és az abból vont következtetések sem felelnek tehát meg egészen a tényleges viszonyoknak. — Rovátvezető.

Telefonszám 394.

Mendel Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda

Ajánlja: hordóknak és palackoknak legjobb minőségű 1735

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

fillért, a mivelő 30 napszámja 43 korona 20 fillérrel térült volna meg.

Kapott volna $\frac{1}{2}$ rész műveléssel a tulajdonos 14 korona *tiszta jövedelmet* és a mivelő 30 napszám után 54 koronát. Kétséget nem szenved, hogy trágyázott, kétszer szántott, sorba vagy fészekbe ültetett és többször kapált műveléssel, 2 vagy 3 ennyi eredményt is el lehet érni; ami, mind a két félre áldásos.

35 évig a mezőségen gazdálkodtam, ott a felibe művelést — nagybani termelésnél — alkalmaztuk és most is alkalmazzák. A községi munkások $\frac{1}{3}$ részre, az idegenek $\frac{1}{2}$ részre kapálnak. Az idegenek első kapáláskor 2 hétig, másod kapáláskor 2 hétig és szedéskor is 2 hétig dolgoztak, rendszeren egy kapás 2 holdat mivel. A heti nyári munkálkodás után, ha személyenként 6 mm. tengeri osztalékot kaptak, nagy szerencsével dolgoztak. Többször megtörtént, hogy 2-3 mázsával meg kellett elégedni.

Talán a méltányos kiadással lehetne elérni, nem csak a békés munkálkodást, de a jobb és többszöri kapálást és ezzel a nagyobb termést is.

A hibásan rosszul kapált föld nemcsak gyenge és kevés termést ad; de elvadul, elgyomosodik annyira, hogy a következő szalmatermést *aszatolni kell*. Az aszatolás ha pénz és munkás van, végrehajtható; de hiányoznak az egyik, vagy mind a kettő; mi következik akkor? az, hogy a szalmás gabonák még fél termést sem adnak.

És ez a fogas kérdés, ami minél előbb megoldásra vár.

Luozay Albert.

EGYLETI ÉLET.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabályszerű *rendes közgyűlését* Kolozsvárt, 1907. évi március hó 24-én, vasárnap, délelőtt 10 órakor fogja saját helyiségében (Attila-utca 2. sz. székházában) megtartani, melyre az egylet t. tagjait tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Az igazgató-választmány jelentése az egylet 1906-ik évi működéséről.
 3. Pénztári jelentés az egylet 1906. évi zárszámadásáról; ezzel kapcsolatban:
 4. A számvizsgáló bizottság jelentése.
 5. Az 1907-ik évi költségelőirányzat megállapítása.
 6. Egyleti elnök (és esetleg egy alelnök) választása.
 7. A múlt évi rendes közgyűlés óta az egylet kebelébe lépett tagok bejelentése.
 8. Választmány indítványa: az egylet néhai elnöke: Cs. Szabó József arcképének az ülésterem számára való megfestése tárgyában.
- Kelt az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának Kolozsvárt, 1907. évi február hó 2-án tartott üléséből.

Br. Bánffy Ernő,
egyl. alelnök.

IRODALMI SZEMLE.

Egy aktuális könyv. Az általános drágaság közepette Andrássovich Géza m. kir. földművelésügyi miniszteri intéző, most megjelent, »Házinyul tenyésztés és értékesítés« című könyvének második kiadásában rámutat arra, hogy a házinyul okszerű tenyésztésével, csekély befektetés mellett, aránylag a lehető legnagyobb jövedelem érhető el, úgy a piaci értékesítésnél, mint a házi fogyasztásra szükséges hus termelésénél. Ezen közvetlen haszon első sorban a termelő jólétét célozza ugyan, de közvetve a nemzeti vagyonosodás szempontjából is igen figyelemreméltó, mivel a házinyul és annak termékei évenként átlag hat és fél millió korona értékben hozatnak be a külföldről; épen ezért kívánatos gazdasági szempontból, hogy a házi nyul okszerű tenyésztése Magyarországon mennél elterjedtebb legyen. Házinyul tenyésztés bármely időben megkezdhető minden különös költség nélkül. Utmutatással szolgál az idézett számos képpel ellátott könyv, melyet 2 K 20 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve küld meg a Pátria r.-t. gazdasági szakönyvkereskedése, Budapest. IX., Üllői-ut 25.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A székelykiállítás rendező-bizottsága folyó hó 3-án tartotta első ülését Br. Szentkereszthy Béla r. b. elnök elnöklése alatt.

Jelen voltak: Elekes Béla főispán, kiállítási elnök, Benedek Elek író, Kovács Károly, Szentiványi Miklós alispán, Imreh Lajos, Nagy Károly igazgató, Nagy György erdőmester, Győry Kálmán, Kése Lajos, Vajna István, Morvay Endre, Gyárfás Győző, Hoffmann Géza, Zathureczky Gyula, Zathureczky Kálmán, Imreh Albert, Ujvárossy József, Gödri Ferenc, Joós Elek főerdész, Koréh Endre, Benkő Pál, Sipos Samu, Végh Endre, László Ferenc, Vajna Miklós, Kovács József, dr. Benedek János, Ince István, Imreh Béla és Tokaji László kiáll. igazgató.

Az ülés mindenekelőtt a rendező-bizottság kiegészítése tárgyában intézkedett s egyben a bíráló-bizottságokat is összeállította. Az összbíró-bizottság elnökévé megválasztotta az ülés br. Bánffy Ernő e. g. e. alelnököt. Alelnökökké, illetve osztályelnökökké: Imreh Albertet, Ujvárossy Józsefet, Gyárfás Győzöt, br. Kemény Józsefet és Végh Endrét.*

Ezután Tokaji László, az E. G. E. titkára tette meg előterjesztését. A kiállítás címe meghatározása lesz: A nagymélt. földművelésügyi m. kir. miniszter ur. erkölcsi és anyagi támogatása mellett 1907. szeptember 29, 30-án, október 1. és 2-án Sepsiszentgyörgyön, a Szabadság téren az E. G. Egylet által a marosvásárhelyi székelyki-

*) A rendező és bíráló-bizottságok részletes névsorát lapunk egy későbbi számában fogjuk közölni. Szerk.

rendeltség, a székely vármegyei gazdasági egyletek és gazdasági bizottságok, a Székely Nemzeti Múzeum, a Székely Egylet, az E. Kárpát Egylet közreműködésével rendezendő Székelykiállítás. Szerinte az első teendő Darányi miniszter értesítése diszelnökké történt megválasztásáról s az E. K. E. a tisztikar stb. értesítése a kiállítás szervezésébe, bizottságaiba történt megválasztásokról.

A kiállításra nézve ajánlja, hogy az öt osztályra csoportosuljon és pedig:

I. osztály. Állatkiállítás és vásár. Tenyész- és haszon-állatok, magyar és nyugati fajták; igavonó, tejelő és hizó verseny. Lovak, ló és kocsis verseny a jelentkezők számához képest.

Sertések, juhok, baromfiak. Ez utóbbi csoportot esetleg az orsz. baromtenyésztő egylet rendezi.

II. osztály. Termények, termékek kiállítása. Minden gazdasági termény és termék, ipari, gyári, kerti, gyógynövények, vetőmagvak, gazdasági méhészet, tejgazdaság s annak termékei, rokon termelési ágak produktumai.

III. osztály. Gyümölcskiállítás. Friss és feldolgozott állapotban, befőttek, izek, aszalványok, borok, szeszes italok stb.

IV. osztály. Gazdasági, háztartási, tejjgazdasági stb. gépkészítés és vásár.

V. osztály. Néprajzi, háziipari tárgyak és természeti kincsek, erdei termékek kiállítása.

A kiállítás napirendje a következőképpen irányoztatott elő:

Szeptember 28-án működnek a zsürik. Délután kijelentik az eredményeket, amely az nap este ki is lesz függesztve.

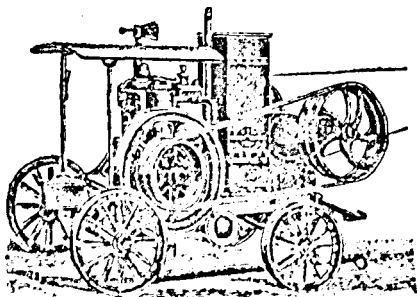
Szeptember 29-én délelőtt 9 órakor a kiállítás ünnepélyes megnyitása. Délben 1 órakor közebed. Délután 2-6-ig zene és esetleg népiünnepély.

Szeptember 30-án a kiállítás látogatása, vásárok. Délelőtt 10 órakor a díjazott állatok elővezetése, lefénnyképezése. (Az állatok megbírása s erről a zsüri jelentése s ezen a napon lesz, a díjak kiosztása okt. 2-án) Délután zene.

Október 1-én a kiállítás látogatása reggel 8-tól délután 6 óráig. Délután kocsis verseny, tejelő állatok versenye.

Október 2-án a kiállítás látogatása. Délután díjak, érmek, oklevelek kiosztása. Délután $\frac{3}{4}$ órakor tárgysorsjáték húzása. (A napi belépőjegy képezi a sorsjegyet.) Délután 6 órakor a kiállítás ünnepélyes bezárása.

A kiállítás jutalmi és díjaira nézve elhatározott, hogy az első osztálynál aranydíj, pénzdíjak, érmek, diszoklevelek lesznek most még nem állapítható összegben és

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MÓTOR.

4000-nél több üzemb. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitrámegye); gróf. Esterházy László uradalmától, Sárospatak (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, Albísi Béla Alsó-Szováta, Lóte Lázár Kaál.

számban. A második osztálynál 1200 korona értékben gazdasági eszközök, gépek stb. A harmadik osztálynál 800 korona értékű gazdasági felszerelések. A negyedik osztálynál érme, oklevelek, ez ötödik osztálynál érme, oklevelek, esetleg a háziipari cikkek-nél pénzdíjak.

Az elnökség ezután felhatalmazást nyert, hogy a legközelebbi értekezletre a teljes programot, a rendező-bizottság osztályokba sorolását kidolgozza és akkor előterjessze.

— A román király elismerése A múlt évi bukaresti kiállításon mezőgazdaságunk oly nagy sikert aratott. Ezen érdem elismerésül Károly Román király *Darányi* miniszternek a Romániai csillagrend nagykeresztjét adományozta. A kiállítás alkalmából még Kazy József miniszteri tanácsos, Pirkner János állattenyésztési főfelügyelő, Molnár István gyümölcsészeti és fattenyésztési miniszteri biztos, Koós Mihály miniszteri titkár, a székely bírendeltség vezetője és *Szilassy Zoltán* OMGE. titkár kaptak kitüntetést.

— A bácsii háziipari kiállítás. Hunyadvármegye Bácsi községben a földmivelésügyi m. kir. miniszter anyagi támogatása mellett a dévai m. kir. gazdasági szaktanár vezetésével január és február hónapokban kosárfonó tanfolyam tartott. A tanfolyamot e hó 3-án igen szépen sikerült ünnepség és kiállítás zárta be melyen a környék intelligenciájával együtt, mintegy 350-en vettek részt a kisgazdák. Az ünnepélyt a zsufozásig megtelt iskola teremben a magyar himnus nyitotta meg, amit nemzetiségi különbség nélkül egyenlő lelkesedéssel énekelt a tanfolyamon részt vett 20 kisgazda. Ezután a gazdasági szaktanár vázolta a tanfolyam működését, megemlékezve a háziipar nagy horderejéről. Majd Botha Sándor, a község református lelkésze mondott meleg köszönetet *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszternek és a gazdasági szaktanárnak a bácsii tanfolyam létesítéséért felolvassa a *Darányi Ignác* földmivelési miniszterhez intézendő táviratot. Erre *Dénes Károly*, Hunyadvármegye tanfelügyelője, buzdította a kisgazdákat a tanfolyamon tanult folytatására. Ennek megtörténével a bácsii hitelszövetkezet által adományozott 12 koronából, valamint a bíráló-bizottság tagjai által összegyűjtött 10 koronából és *Balázs József* livádiai igazgató-tanító által a tanfolyamon résztvevő legszegényebb kisgazd a részére adott 5 koronából, 6 jutalomdíjat osztott ki a bíráló-bizottság. Végül a gazdasági szaktanár az ünnepélyt berekesztve, a szöveg hangjai mellett a résztvevők elhagyták a termet.

— Magyar komló — Franciaországba. Nemrég hirt adtunk arról, hogy a cseh komlószármazási törvényjavaslatnak nem éppen liberális rendelkezései miatt a magyar komlónak a saazi piacra való kivitele (1200—1600 mm. évente) könnyen megakadhat, s ha a magyar sörgyárosok még most se állanak kötélnék: nem tudják, mitévők leszünk komlótermésünkkel. Az a közös vámhatáron tül fogyasztó piacokra kell tekintenünk. Így minden évben van kísérlet arra, hogy például a nürnbergi piacon sikeresen elkél 50—100 q. magyar komló, de a nagy vasuti költség s 20 márkás vám miatt mégis sok a levonás.

Egyszerűbb lenne még jobb fogyasztó piacokra Fiumén, tengeren át hajórakományokban szállítani komlónkat, ha akadna egy komló-kiviteli társaság. Szerintünk *Franciaországban* jól s könnyen lehet elhelyezni a komlót, mert erős a behozatal, erről az utolsó 3 évben következőleg tájékoztató a statisztika:

Behozatal:	1906-ban méter	1905-ben mázsákban	1904-ben mázsákban
Német birodalomból	14899	12257	12808
Belgiumból	3869	4001	5092
Más országokból	1134	1338	2187
Összesen	19902	17596	20087
Kivitel összesen	1740	2750	3559

A kivitel tehát jelentékeny apadásban van. Ugyanis a sörfogyasztás folytán erősbül, így a gyártás is mind több nyers anyagot vesz igénybe, a termelés azonban a francia munkáskéz drágasága miatt nem bír fejlődni; így kénytelenek évről-évre több idegen komló után nyulni! De komlóstermelő államok még Holland, Belgium s Anglia is — s igen erős sörfogyasztó országok — miért ne lehetne közvetlen összeköttetést keresnünk a tenger útján az államokkal: mikor a saazi komlókereskedelemnek a drága szárazföldi közlekedés útján is kifizette magát? Vajjon akad-e magyar pénzcsoport, amelyik megkísérli a komló-exportot? mert egy nagy cseh kereskedő kar már tőri azon a fejt, hogy Segesvárt vagy a Bácskában egy fiók-komlógyárat s raktárt állít, ahonnan majd a hazai sörgyárakba s Angliába akar szállítani „cseh” komlót.

— Ösztöndíjas helyek a kolozsvári gazdasági akadémiánál. A kolozsvári gazdasági akadémiánál erdélyi születésű, legalább jó átlagu végbizonyítvánnyal bíró volt hallgatók részére két ösztöndíjas hely van üreseedben, melynek betöltésére pályázat nyitattik. Az ösztöndíjasok feladata az akadémiái konviktusokban való felügyelet és egyes tanszakkonál való segítség az igazgató utasítása szerint. Javadalmazások: évi 800 korona ösztöndíj, lakás (fűtéssel, világítással) és élelmezés a konviktusban. Az ösztöndíj egyelőre 1907. évi szeptember végéig adatik. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodvány a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez címezve, születési bizonyítvánnyal és végbizonyítvánnyal felszerelve a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságához küldendők 1907. évi március hó 25. ig.

— Luxuslővásárok a Tattersallban. Az „OMGE.” védnöksége alatt a Budapesti Tattersall-társaság által rendezett f. évi tavaszi luxuslővásárok a következő napokon tartanak: az első tavaszi XXV. sz. vásár március hó 11., 12. és 13-án, a második tavaszi XXXVI. sz. vásár április hó 14., 15. és 16-án. Mindkét vásár díjazással lesz egybekötve, melyeknél a díjazás feletti bírálatot az „OMGE.” kebeléből kiküldött bizottság végzi. Az első vásár bejelentési határideje február 27-én, a második vásárára április 2-án jár le. Bejelenteni csakis a vásárszabályokat magukon foglaló bejelentési lapokat lehet, melyeket bárkinek felszólítására a „Tattersall” titkársága (Budapest, Kerepesi-ut 5.) küld meg.

— A magyarláposi tejszövetkezet. Barabás Samu ref. lelkész tejszövetkezetet szervezett ezelőtt fél esztendővel Magyar-Láposon. Az első félévről szóló igazgatósági jelentésből a szövetkezet boldogulásáról lehet meggyőződni: »Meg vagyunk róla győződve — mondja ez —

hogy tejszövetkezetünk félévi zárszámadása igen sok gazdálkodó embert gondolkozóba ejt. A számok kézzelfoghatólag beszélnek. Egy félév alatt a magyarláposi kisgazdák tejért 10.358 K 66 fillért kaptak ki a tejszövetkezet pénztárából. Vajjon mennyi szemes gabonát kellett volna eladni, hogy ekkora összeg jöjjön be községünkbe? Meg kívánjuk jegyezni, hogy a fennemlített összeg jóformán annak a tejnek értékesítéséből folyt be, ami eddig az egyes házaknál ugyszólván elkallódott. Most látszik csak Isten igazában, hogy egy-egy gazda házá-nál mi megy évente kárba. Zárszámadásunk bemutatása rendén kötelességünknek érezzük, hogy úgy Magyarláposon, mint vidékén élő minden gazdálkodó embertársunk figyelmét felhívjuk a tejszövetkezet áldására. A lelkész, tanító és jegyző urak csak akkor állanak igazán hivatásuk magaslatán, amikor a gondjaikra bizott népnek megmutatják a boldogulás útját. Most arra törekszik Barabás, hogy a község kiterjedt határának egy jó részét, mely gabona-termelésre amugy sem alkalmas, legelőnek használgják. A tejszövetkezet bérbe veszi az erre alkalmas területeket és arra annyi fejős tehenet enged, amennyinek rendes táplálékot tud nyújtani.

— Védekezés az aratósztrájk veszedelme ellen. A kitűnően organizált mezőgazdasági munkások a Csanádvármegyében az aratási illetmény tekintetében oly horribilis követelményekkel állottak elő, melyeket a Csanádvármegye gazdaközönsége teljesíthetetlennek talált és, melyek a birtokosokat is ellenactióra serkentették. Mint arról már hirt adtunk Csanádvármegye legelőkelőbb nagy birtokosai szintén tömörültek, s a fenyegető sztrájk veszedelem elhárítására aratógépszövetkezetet alakítottak, melyet a földmivelésügyi miniszterium szintén támogatásban részesít, amennyiben a M. Kir. Állami Mezőhegyesi Ménesbirtokkal a szövetkezet kebelébe belépett és felügyeleti jogának hathatós gyakorlása végett a szövetkezet igazgatóságába két tisztviselőjét küldötte ki.

Ezen aratógépszövetkezet igazgatósága a »The Johnston Harvester Co« amerikai speciális aratógépgyár készítményeit találta a legkiválóbbnak és a magyar viszonyokra legalkalmasabbnak, különös tekintettel arra, hogy a Johnston gépek a nálunk oly gyakori dől és kuszált gabonában is kifogástalan jó munkát végeznek.

Ennek folytán a »Csanádmegyei Aratógépszövetkezet«, élén a Magyar Kir. Mezőhegyesi Ménesbirtokkal, Melichár Ferenc, Bacher Rudolf budapesti cégnél, mely a »The Johnston Harvester Co« magyarországi vezérképviselőjét bírja 80 darab Johnston »Continentál« maroklerakó és 20 darab Johnston »Continentál« kéveköti aratógépet vásárolt meg.

A gazdaközönség ily harározott és pozitív eredményeket felmutató állásfoglalása bizonyára jobb belátásra fogja bírni a felbujtatott munkásokat, kik a kenyertüket veszteni nem akarják kétségkívül igyekezni fognak a gazdákkal az aratás elvállalása tekintetében mielőbb méltányos megállapodásra jutni.

Kívánatos volna, hogy ezen üdvös példát az ország többi kalászosokat nagyban termelő vármegyéjének gazdaközönsége szintén kövesse, mert ez esetben is áll a régi közmondás igazsága: »Si vis pacem, para bellum«, mert nincs

MOTOROK

gáz, benzin,
szivógáz és
nyersolaj-

üzemre. Malomberendezések, villany-motorok, dynamók a legnevesebb gyárakból, legjobb minőségben, feltűnően olcsón.

Teljes cséplő-készletek mindennemű üzemre.

Villany-berendezéseket szakszerűen, jól és olcsón végzünk!

Benzin- és gőzekék!

László és Sugár technikai üzlet

Budapest, V. Váci-körut 74/d.

Telefon 47-20.

Telefon 47-20.

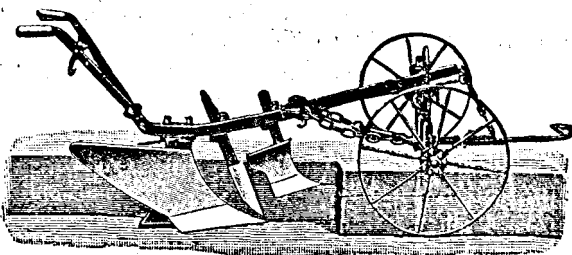
Önműködő mérőkészülék, mely a felmért tárgy nagyságát pontosan önműködőleg mutatja. Darabja csak 3 korona. Mindenkinek alkalmas és örökös.

más mód a félvezetett munkások észretérítésére, mintha a gazdaközönség aratógépek beszerzése által nyomósan rámutat a kézierő nélkülözhető voltára. Elvégre az országot annak a veszedelemnek kitenni nem lehet, hogy valamennyiünk létalakja az évi termés kinn pusztujon a földön, csak azért, mert néhány agitátornak hatalmi viszketegből vagy haszonvágyból úgy tetszik, hogy a mezei munkásokat az aratószerződéseknek idejében való megkötésétől visszatartsa. (x)

— Budapesti szeszárok. Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfűnömítőgyár beti üzleti jelentése szerint az árak Budapesten: Finomított szesz adózva nagyban 151 kor. kicsinyben 154 korona. Finomított szesz adózatlanul nagyban 50.50 kor., kicsinyben 54.50 kor. Nyers szesz adózva nagyban 147 kor., kicsinyben 149 korona. Denaturált szesz nagyban 40 kor., kicsinyben 42 korona.

Mily nagy gazdasági jelentőséggel bír a marha- és hidmérleg minden község, a marhakeresedők, hizlaldák, mezőgazdák és földművelők számára manapság nem szorul magyarázatra.

Ugyanazért kívánjuk t. olvasóink b. figyelmét Hesz Viktor I. erdélyi hidmérleg gyárára Nagyszébenben felhívni, mely elsőrangú cégektől és hatóságoktól származó ajánványok felett bőven rendelkezik. Gazdasági hidmérlegek iránti képes árlap kívánatra mindenkinnek díjmentesen megküldetik. 1868

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény testekkel. páncéllemezekkel

□ acél gerendelyvel

≡ állítható szarvakkal, önvezetéssel ≡

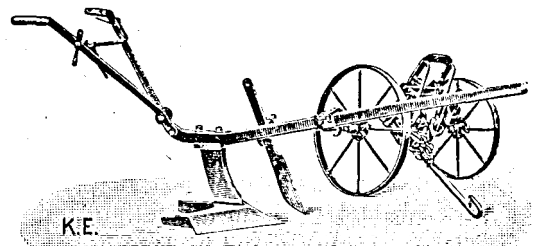
1801—II. Többvasú ekék.

Finom-, szántás, csukló-, rét boronák. Háromtagu és egytagu hengerek, Superior sorvetőgépek, triőrök.

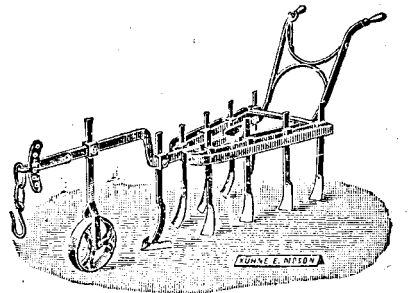
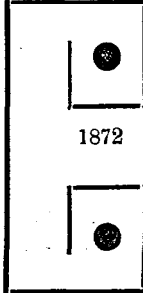
UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 100 HP-ig.

Herrmann-féle altalajmivelő ekéket,

Herrmann-féle kukoriczakapálókat és mindennemű egyéb gazdasági eszközöket,

Osborne aratógépeket szállít:

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára

MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI. Váci-körút 57/a

Riparia Portalis alanyon ojtott egyéves, jégverésmentes, fajtisztá, fajazonos és szokványminőségű

Szőlőojtványokról,

bor- és csemegefajokban kérjen árjegyzéket, míg a készlet tart.

Mósa Ferencz mezőgazdasága és ipartelepe,

Oláhokcsárd, u. p. és vasúti állomás Maroscsapó. 1825

Szőlőojtványok gyökeres zöld és fás ojtványok,

Rip. Portalis és Rupestris alanyon: Batai, Balafánt, Erdei, Ezerjő, Furmint, Mézes, Járdovány, Muskat Lunel, Olasz Risling, Oportó, továbbá Csaba Gyöngye, különféle Chasselások, Muscatulok s különleges csemege fajok. Gyökeres és sima alanyvesszők, Portalis, Rupestris, Berlandiere, Puritan, Othello és fagymentes európai nemes vesszők kaphatók szavatosság mellett a felszámolt filloxera ellen védekező első miskolci egyesület alólírott titkárja által átvett ojtvány iskolájából. Kívánatra árjegyzéket küld. Fischer Lajos Miskolcon. 1863

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevélkölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfiai adnak véleményt. 1001

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitünő hírnevű

„Nagyszéheni földhitelintézet”

részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármilyen felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvétel bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges. 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaügynökség. Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési feladatok, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint lírtokbörletek lebonyolítatnak.

Url Rezső

sertébsi zománys

Budapest, VIII.,

Bércokcsis-

utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

1870

Használt, de még jókarban levő félfedelű kocsi 440 koronáért eladó.

Értekezni lehet: Kolozsvárt, a vármegye-ház kapusával.

1873

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

KLINGER HENRIK

(GYÁRTELEPEK: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárgyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér II.

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat

lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

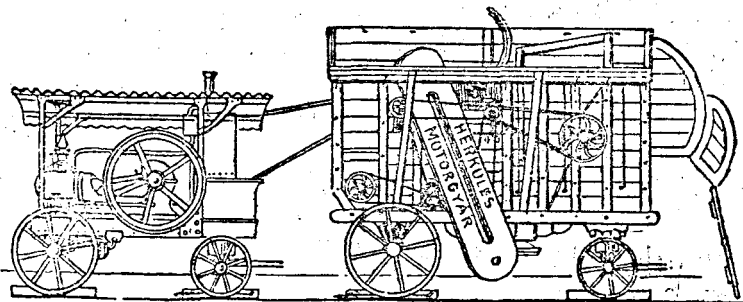
vízmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repce-ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

1815

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Gazdáknak fontos!

Legújabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzincseplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket

kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vételnek. — Árlistát és elismerő leveleket ingyen és bérmentve. 1855

Dávid S. J.

kocsigyártó és kocsifényező üzlete

BUDAPEST,
V., Vigszinház-utca 3.

Raktáron vannak különféle alakú kocsik. Régi kocsik előnyös feltételek mellett becsereítetnek s kijavított s fényezett állapotban ismét eladatnak.

1821

mindennemű nyomatványhoz szép és tisztán kivitelben

Csebéket

szép és tisztán kivitelben

pontosan és olcsón

hasul

Fischer-féle

Photoduplikatokat — Művészetek

Budapest

új Vas-utca 33. sz. alatt

Videki megrendelések is pontosan elkészíthetők.

Kertészt keresek

részre — esetleg pénz fizetésre — a ki érti a kerti szőlő művelését, érti a gyümölcsfák gondozását és tud nagyban — 2-4 hold veteményt termelni.

Mózsa Attila

Maros-Csapó.

Beck és Gergely
Budapest, V., Váci-ut 12.

1725 **Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.**

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre. **Teljes olajgyári berendezések.** Elismert legjobb kivitelben szállítanak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

Eladó

tenyész bika.

4-ik évben járó (Mezőzáról vett, Gr. Vass-féle)

kitűnő szép apa állat fehér szőrű

eladó.

Értekezhetni Bedőházi Pál u. tisztartóval, Kutyfalva.

Vasut és posta helyben.

1848

Eladó szőlőoltványok.

Hányok pótlására: Kétéves, dus gyökérzettel százanként 20 kor.

Telepítésre: Gyökeres zöld oltvány ezre 160 kor. — Sima zöld oltvány ezre 80 korona.

Fásoltvány I. oszt. ezre 200 kor.

Mind Riparia Portalis alanyon, a legjobb és legbőtermőbb bor- és csemege fajokban.

Teljes tisztelettel:

Csépány Mihály

1850

Gyöngyös.

FISCHER

-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak, gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák- és ponyvagyár Budapest, V., Nádor-u. 31-33., az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindennemű juta- és lonzsákok gyártása.

Ponyvakölesző intézet.

Akácfa 1-2 éves ezre 5 kor.

Öt évesek átültetettek 3-5 cent. átméretű szép sorfák 2 méterre visszavágva waggonba rakva: száza 25 korona, ezre 200 korona.

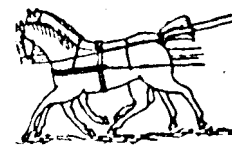
Szabó Lajos lelkész,

Apostag.

1836

SCHMIDT M.

szilgyártó, nyerges és bőröndös Budapest, VIII., Rákocsi-ut 25. a Vas-u. sarkán. Ajánlása: saját gyártmányú kocsizó- és lovagló szerszámait, utazó- és közeli bőröndök női készítéseket (ridikü.) és övek, pénz, szivar- és cigaretták stb. tárcáit.

Arjegyzék ingyen. 1859

Elsőrendű vetőmag:

Váltó-buza az őszi vetésekben előforduló egérkárok kijáratására legalkalmasabb, minthogy az őszi buzától alig különbözik és márciusban elvetve, azzal egyidőben érik **15 kor.**

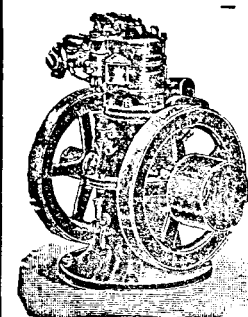
Székely-tengeri kertben nemesített, igen korán érő **15 kor.**

Duppau-zab **17 kor.**

Bükkönymag **17 kor.**

métermázsánkénti árban kapható özv. gróf Pejácsevich Árthurné Mező-őri uradalmában Árak Virágosvölgy vasuti állomáson, vevő zsákjaiban értendők.
1864 Öt métermázsánál kevesebb nem szállítatik.
Megrendeléseket elfogad Nagy Gyula urad. intéző Mező-Ör, u. p. Kolozs.

Kastélyok, istállók, borpincék
villanyvilágítási berendezései

„Signer“ rendszerű önálló gépteleppel. A telep motorja gazdasági gépek hajtására is használható!

Referenciák: Dr. Jovag Floch-Reyherberg Alfréd Sződrákos (80 lános telep). — Tost Gyula, Göd (60 lános telep). — Nadányi Miklós Fekete-Győrös, u. p. Tenke (50 lános telep). Szomjas Gusztáv Tiszalök (40 lános telep). — Nadányi Pál, Pusztakovácsi, u. p. Berettyóújfalú (25 lános telep). — Bossányi József, Némét-próna (15 lános telep).

Ismertetést, költségvetést díjmentesen küld:
Signer F. és R.
mérnöki és elektrotechnikai vállalat
BUDAPEST, V., Kálmán-utca 15.
Mintatelep helyeinkben megtekinthető. Kényelmes fizetési feltételek.
1871. I.

1861
Csicsókát

megvételre keresek tavaszi ültetésre, 6000 ööl területre.

Kérem a tisztelt termelőket kiknek eladó vetőgumójuk van, hogy levélben tudassanak.

Surányi Sámuel
— gazdatiszt, —
Bábolna u. p. Szászváros.

BUDAPESTEN 1865
AZ EGYETLEN
FÜGGETLEN
ELLENZÉKI
nagy napilap
„Az Ujság“.
ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 28 kor.
Fél évre 14 „
Negyedévre 7 „
Egy hónapra 2 „ 40 fill.
Megrendelési cím:
Az Ujság kiadóhivatala, Budapest
VII. ker. Rákóczi-ut 54.

Jutányosan eladó
egy drb. alig használt rétgyalú, egy drb. Laacke-féle rét borona és egy „Planet jr.“ lókapa.
Cim a kiadóhivatalban.
1862

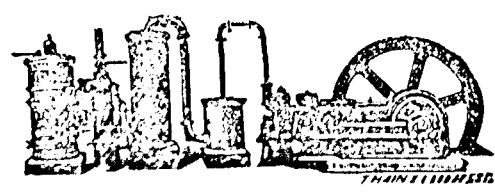
1882
CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.
Itál a legújabbak mellett ajánlatosak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsoltók, darálók, őrlőmalmok, egytemes szék-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Báró Bánffy Ferenc apanagyfalusi gazdaságában eladó:

Bajorországból importált vetőmag után termelt, 42 kgrm.-on felüli minőségi súlylyal még az 1906-ik évi termésben is bíró

„arany zab“

Ára vevő zsákjaiban Bethlen állomásra szállítva 18 korona 100 kilónként. 1820
Megrendelések intézhetők „Nagy Károly ispán“ címére Apanagyfalu (Szolnok-Dobokam.), ki kívánatra mintát is küld.

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó
Szivógázmotorok
Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóerőnként csak 1—1½ fillér!
— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —
● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●
HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök motorvállalata
1809 BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.
Telecon 66—69. Árjegyzék és költségvetés ingyen.

Répa- mag

óvári, oberndorfi,
eckendorfi javított
óriás

Dollár zab

Székely

tengeri

Karós és törpe

babok

Gyorsfejlődésű

Magyar

bikák

Poland-china kan
malaczkok

Pekingi gácsérok

Orpington kakasok

lámpanélküli

Költőgépek

Pekingi kacsa-, emdeni

Ind-, fehér és fekete

Orpington-

tojásokra

előjegyzést elfogad

Teleki Arvéd gróf

drassói uradalmi
intézősege, u. p.

Koneza.

1842

ELADÓ HÁZHELYEK!

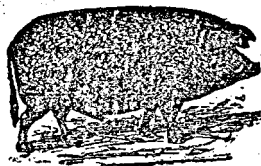
Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az **Erdélyi Gazdasági Egylet** telkén, ez Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az **Erdélyi Gazdasági Egylet** titkári irodájában, Kolozsvárt, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! **Vizvezeték!**
Villanyvilágítás!

1596

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testakaltu, elsőrendű tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

ELADÓK

KORNSTEIN TESTVÉREK-nél,
NAGYSZALONTÁN (Pata puszta).

Kizárólag Vetőmagnak termelt:

„DUPPAUI“ zab 50 kilónként 9 korona
„HANNA“ árpa 50 „ 8 korona
árban addig, míg a készlet tart

ELADÓ:

László László és Gyula
gazdaságában
Nagy-Iklódon.

1830

Kevéssé használt
6 lóerejű

Gőzcséplőgép készlet

70%

árlengedéssel eladó!

További felvilágosítást nyújt:

Sándor Imre Kolozsvár, Wesselényi
Miklós-utca 7. szám. —

1813

Fr. DEHNE gép- és gőzekegyára HALBERSTADTBAN.

Ajánlja gőzekéit magas feszültségű felülmulthatatlan legújabb compound gőzekemozdonyokkal mint a jelenkor legtükéletesebb gyártmányát,

Uradalmaknak kedvező fizetési feltételek.

Költségvetést és minden irányban kívánt felvilágosítást gyáram magyarországi alant megbizottja ad:

TIMÁR EDE, Budapest, Lipót-körut 28.

1835

Fiumei Kávébehozatali Társaság kolozsvári főkelepe Mátyás-király-
tér 12. (Telefonsz. 475.)
o o Oránként friss pörkölés. o o
Világhírű „SOERABAJA“ kávékeverék Valódi „TÖRÖK“ kávé, 1 kilogramm
3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő
íze felülmulthatatlan. o o o o o o
Tea és Rum különlegességek.

1730

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK
ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE
WOHANKA FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI MAM MUTH OBERNDORFI
TENYÉSZTÉSE VEGETÁRIUM ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM ÉS TÖMEGTÉRMELES
SZAVATOLÁS MELLETT
WOHANKA és TÁRSASÁG BUDAPEST.
V. VACI-KÖRUT 76.
HELLER MÖR BPEST

Hirdetmény!

Alólírott szövetkezet telepén még a készlet tart mintegy
1 1/2 millió 150 különféle fajta a legnemesebb
Bor és Csemege-szőlő fajokból őszi szedésű, gondosan elver-
melt, minden **szőlőbetegségtől mentes**, a faj azonos-
ságáért teljes szavatosság mellett

ajánlja sima szőlővessző készletét,
továbbá igen szép 2—3 éves gyümölcsfa ojtványait, n. m.: Alma,
Körte, Kajszin, Őszi-barack, Cse-
resznye, Megy, Birs, Ójtót-Eper,
Eper, Akác és Gleditria magoncát, Diszfákat, virágzó cser-
jéket és felfutókat, Diót remek, szép különféle fajta és nagy-
ságu fenyőket a legjutányosabb áráért pontos kiszolgálás
mellett ajánl a tavaszi idényre. 1839

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Megrendelések: Az első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő
szövetkezet címére intézendők Kecskemétre.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Alapítványok a kormány hozzájárulá-	1,953.240.—
sával	
Tartalékok	601.263.93
	Összesen: 2,554.503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " " " " " "	59.782.26
1903. " " " " " "	109.331.73
1904. " " " " " "	72.438.23
1905. " " " " " "	61.730.60

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszinté az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványal vagy felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762

Telefon 311.

N A Y és R O N A

Gép, fecskendő és szállítóeszkögyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság és iparüzem számára.

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

1804 Legújabb kitüntetések:

1905. évi n.-enyedi kiállításon nagy díszoklevéllel kitüntetve.
1904. évi d.-szatmároni kiállításon 5 díszoklev. kitüntetve.
1903. évi beszercei kiállításon 2 ezüst érmmel kitüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 50. szám.

Teljes jótállás kitünő cséplésért!

A világ legegyszerűbb és legtükéletesebb motorcséplőkészlete.

Ezen motorok bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhetők és szalmafedelés házak között is üzemben tarthatók.

Ezen motorcséplőkészletek a legkitünőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély).
Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcséte (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed.
Tóth Péter földbirtokos úrnál, Csantavér, és az ország több székely- és kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KÁLLAI LAJOS féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitünőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Ajánlja teljes jótállás mellett Benzinmotor és villamos benzincsom bil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező udjóság! Önműködő ellenőrző és biztosító szelep. Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 50 sz. mindenkori üzemben láthatók. Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek. Külön gazdasági géposztály gőzgépek, malmok, járgányos cséplők, vetőgépek, szecsavágók, repavágók stb.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen téglyacélekefej.
Páncélacél-kormánylemez.
Magasított acél-ekéfej. 1457
Porvédő kerekek.
Acél gerendely.

Tiszta acélananyag a járt hámorainkból.

Sürgöncim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest. V., Váci ut 2.

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetnek.

Ekegyártár terén legelső rangu magyar gyártmány, felülmúlja meg a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsőstátár. Főter 9.

1729 Sárospatak,
Kossuth Lajos-u. 70.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postatakpénztári Cheque szám'a: 15603
Cheque számla: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTYLYA
utján törlesztéses jelzőoklevéllet földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ
külesönt gardáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT
sorsjegyekre értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre — a legelőnyösebb módon eszközöl.

Arjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA
utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket,
Szecsavágókat
Repavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági. baromfityénzés-gépek és eszközök, tejtelepek, cukor, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. — Műtrágya, erőtakarmányok Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb.

Fajtiszta vetni való burgonya.

Haas Ignác kemecei és görög szállási gazdaságaiban vetési célokra következő — fajtiszta burgonyafajok rendelhetők:

Hortensia, Imperator, Prof. Maerker métermázsánként . . . 5.— kor.

Magyar kincs, Reichskauzler, Aspasia, Hatzfeld hercegnő, Nansen mm.-ként 7.—

Up to Date, St.-Wenzel, Dabér, Gratia, Sas métermázsánként . . . 9.—

ab Kemece vagy Görög szállási állomás. Zsákok önköltségen számítanak. Wagon-rakományok vételénél, külön egyezség szerinti mérsékeltbb 1826 árak. — Rendelések

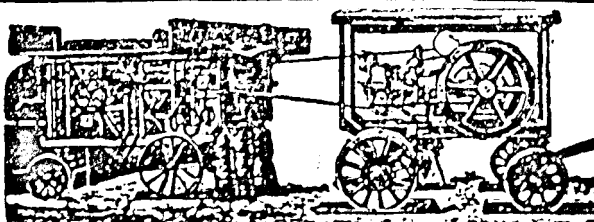
Haas Ignác Nyiregyháza

cimre kértnek.

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelést

„GLÓRIA”

benzin-petrolin motorok és motor-cséplőkészletek gazdasági és ipari célokra, egyedül

KÁLLAY motortelepén

Budapest, VI., Nagymező-utca 43
szerezhetők be jótállással legolcsóbb árban. 3-5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni.

— Használt gőzgépek osorébo vétetnek. —

Piros Delaware vessző

simá 30.000 drb. I. oszt., ezre 20 frt. II. oszt.
15.000 drb. ezre 10 frt. Fajtisztaságért felelősség!

2 éves bor és csemege fás és zöld
oltványok, a legkitűnőbb Chasselas, Muskotály
és különleges csemege fajokban.

Európai és amerikai

simá gyökeres vessző, mérsékelt áron.

Árjegyzéket mely a „Delaware“ s az ösz-
szes fajok részletes ismertetését és sok hasznos
tudnivalót tartalmaz — ingyen és bérmentve küld:

SZÜCS SÁNDOR ÉS FIA
szőlőtelepe

1793 **BIHARDIÓSZEG 14.**

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉT TÍZMŰ NYERSOLAJ
MOTOROK és LOKOMOBILOK
ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁGSZERINT
1 1/2-2 FILLÉR
ÓRÁNKÉNT és LÓÓRÁNKÉNT
NINCSEK ROBBANÓ és TŰZ-VESZÉLY
MINDEN PÉNZÜGYI ELLÉNYRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
VÁCI KÖRUT 76

HAZAI IPAR!!

1811

Eladó

1866

egy Gr. Hoyos pusztá-kamúthi
uradalmából való **2 éves**

berni tenyészbika,
Dr. Vitályos Gézánál

Radnóthon.

Ára : 600 korona

Haszonbéri hirdetmény.

Udvarhelymegyében Hom.-Szentpálon a brassói ut-
vonásban, a vasuti állomástól ötnegyed óra távolságban
fekvő tagositott birtok, mely a hozzá tartozó erdőrés-
szel 1000 hold s melynek beltelke területe 20 hold az
ezen lévő 12 szobájú lakházzal és több gazdasági épü-
letekkel együtt több évekre haszonbérbe adatik, s
azonnal át is vehető.

Értekezhetni: **Gyarmathy Ferencz** tulaj-
donossal, **Székelyudvarhelyt.** 1867

CSABAGYÖNGYE

már **Julius** hóban
érő, bőtermő, igen jól
szállítható muskatály
szőlő-ujdonság, sima
és gyökeres vesszők és
egyéb **exquisit**
szőlőfajták árjegyzéke

1854

megjelent.

Sajgó, posta: **Szécsény**

Siposs Imre

ny. kir. jbiró szőlőszetéről.

Az eredeti **MÉLOTTE** tejfőlözőgép 0.08% zsirtartalomra fölöz. Ezt bizonyítja a Magyar-
országi vezérképviselő, a **GEITNER** és **RAUSCH** cég Budapest, VI.,
Andrássy-út 8. kezeiben lévő, hivatalos bizonyítvány és számos elismerő levél, mely a gép
tartósságát is dicséri. Teljes tejgazdasági telepek berendezése kézi és erőhajtásra.
Árjegyzék és ajánlat ingyen! Alapítva 1865. 1856 **Számos első kitüntetés!**

Törlesztő kölcsönök.**Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank**

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
zaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
nknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyacs és olcsó lebonyolítás.

Acetylén világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott **LUX**
készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a
vizbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli

berendezések.

Speziális: **önálló kis telepek.** (Elektrogének) városok, kastélyok,
gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Kezelés
nincsen, olcsó vételár! Egy 18 gyf. izzólámpa óránként 1 fil-
lérbe, egy tényleges 16erő 6 fillérbe kerül **Motorok:** benzinre, gázra,
nyersolajra stb.-re bármilyen célra.

FEJÉR és SCHMIDT

Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

1807 (a.)

GRAND PRIX a párisi 1900. évi vilákiállításon.

1737 II. **Kwizda-féle**

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítől, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára épít a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz 1'40 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle szabadalmazott Lászárvédő Pneumatic-lászárvédő gummiból.

szürke, fekete, barna és fehér színben és négy nagyságban készíttetnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerinti:

- 1 sz. . . . 20—22 cm. 3. sz. . . . 24—27 cm.
- 2 sz. . . . 22—24 cm. 4. sz. . . . 27—30 cm.

Ára darabonként:

- 1. sz. Kor. 5'50, 2. sz. Kor. 5'90, 3. sz. For. 6'40, 4. sz. Kor. 7'30
- 1. sz. Kor. 5'90, 2. sz. Kor. 6'40, 3. sz. Kor. 6'80, 4. sz. Kor. 7'70

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei WIEN.

Már megjelent!
Szálas takarmánynövények
termesztése

Irták: Szilassy Zoltán, orsz. képviselő, G. E. O. SZ. titkár és Grabner Emil, a m.-ovári m. k. növénytermesztési kísérleti állomás adjunktusa.

100 képpel.
Bolti ára vászonkötésben 10 kor.

A mezőgazdasági termelés belterjességének fokozódása és az állattenyésztés fontosságának emelkedése a takarmánynövények szántóföldi termesztésének terjedését is maga után vonja. Ez a munka tehát nem csak a fűféle takarmánynövények, hanem a szántóföldön termesztett összes takarmánynövények (pillangósok és levelesek), valamint a keveréktakarmányok termesztését is behatóan tárgyalja.

Megrendelhető
a „Pátria” r. t. nál
Budapest, IX., Üllői-út 25. sz. (Köztelek).

1851

GŐZEKÉKET,

= GŐZ-UTIHENGEREKET =

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50

BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasútállomással szemben.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

- Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
- Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
- Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
- Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
- Hűtőtelepek és jéggyárak.
- Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
- Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
- Borsajtók és szőlőzúzók.

1475

Kerestetik

egy végzett, szakképzett gépész.

Aki nagyobb uradalomban szolgált, — előnyben részesül. Bizonyítványok, eddigi működés részletes megjelölésével, lenti címre küldendők: o o o

Farkas Testvérek urad. bérlők
1852 Szamosfalva,
u. p. Kolozsvár.

Figyelmeztetés

Martin a Doctor Trnkóczy krajnai hízaló és védőszere. Kereskedésekben is kapható s a legmagasabb kitüntetésekben részesült. — Gondos gazdák minden tenyészállatnak adják s ezrivel küldik a köszönő iratokat. Postán küldve 5 csomag ára 2 korona 70 fillér. Trnkóczy-gyógyszertár 1689 Laibach.